

VĚCNÝ POKROK VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ NSRR

AKTUALITA MĚSÍCE:
HODNOCENÍ PRIORITY 4.3
“Rozvoj venkovských oblastí”

ČERVEN 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 26. července 2012

Zpracovala Ing. Martina Honců

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	4
HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR	5
Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“	5
Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“	8
Cíl 3 „Atraktivní prostředí“	10
Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“	13
PRIORITA 4.3 „ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ“	15
POUŽITÉ POJMY	20

ÚVOD

Cílem této kapitoly je poskytnout informaci o věcném naplňování strategických cílů NSRR. Součástí je také podrobnější analýza jedné z priorit NSRR, aktuálně priority 4.3 „Rozvoj venkovských oblastí“.

Kapitola se zaměřuje na vyhodnocení věcného naplňování cílů NSRR. Každému cíli NSRR je věnována jedna kapitola, která obsahuje obecné informace o konkrétním cíli a k čemu daný cíl přispívá. Dále je popsáno, které OP a jakým způsobem přispívají k plnění daného cíle NSRR. Další část kapitoly je věnována konkrétním vybraným indikátorům pro daný cíl s komentáři jejich plnění, zvláště pak v případě určitých problémů, jako je nenaplňování cílových hodnot nebo na druhou stranu přezávazkování / přeplňování indikátorů. Závěr kapitoly je věnován měsíčnímu srovnání a dalším významným změnám.

HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR

Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro výzkum a vývoj (dále VaV), udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví.

Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v České republice zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice.

Výsledkem má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst. Pomoc EU směřuje na zvýšení motivace k podnikání a rozvoje podnikatelské infrastruktury.

Základní komentář k plnění cíle

K plnění cíle přispívají svými aktivitami především OP Podnikání a inovace a OP Výzkum a vývoj pro inovace. Aktivity v oblasti cestovního ruchu podporuje Integrovaný OP a regionální OP.

Stav věcného plnění prvního cíle NSRR je uspokojivý. OP Podnikání a inovace v plnění některých indikátorů mírně zaostává za finančním čerpáním, což však vychází z povahy OP Podnikání a inovace. Aktivity tohoto OP jsou realizovány zejména pomocí finančních nástrojů, jejichž věcné plnění je obtížně sledovatelné, navíc mnohé aktivity jsou dlouhodobého charakteru, tzn. výsledky bude možné sledovat až v době udržitelnosti. OP Výzkum a vývoj pro inovace i přes zpoždění v počátku realizace oproti ostatním OP vykazuje časté přezávazkování indikátorů. U regionálních OP pak v současné době evidujeme dosahování cílových hodnot, často se zde vyskytuje přezávazkování.

Tab. 1 – Vybrané projektové indikátory cíle 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	30 828,0	17 479,3 ¹	12 567,8
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	Počet míst	0,0	2 500,0	4 684,5	1 351,0
110100	Počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a technologický vývoj (RTD), inovace	Počet projektů	0,0	1 750,0	1 417,0	608,0
110200	Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	Počet projektů	0,0	225,0	94,0	23,0
380100	Počet projektů na podporu MSP	Počet projektů	0,0	11 600,0	5 038,0 ¹	4 031,0
380611	Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Počet procent	0,0	30,0	N/A ²	21,2
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	Počet studentů	0,0	900,0	5 605,0	414,0

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
110700	Počet center excelence	Počet	0,0	5,0	8,0	0,0
111100	Počet fungujících regionálních VaV center	Počet center	0,0	20,0	40,0	0,0
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet míst	0,0	1 828,0	2 585,0	1 007,1
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	Počet km	0,0	692,0	846,3	615,5
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	0,0	132,0	213,0	122,3

Poznámka:

1 Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele ve skutečnosti vyšší.

2 U indikátorů s měrnou jednotkou „počet procent“ není závazek příjemců stanovován.

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci prvního cíle NSRR se k 4. červenci 2012 zavázali vytvořit 17 479 pracovních míst v podnicích, které se zaměřují na inovace, výzkum a vývoj a rozvoj cestovního ruchu, z čehož bylo 12 568 nových pracovních míst skutečně vytvořeno.

Jednou z hlavních aktivit prvního cíle NSRR je **zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků**. Tuto aktivitu podporuje především OP Podnikání a inovace. Věcné plnění indikátorů OP Podnikání a inovace mírně zaostává za finančním čerpáním. Tato skutečnost částečně vyplývá z povahy OP a podpory části aktivit prostřednictvím finančních nástrojů, kde je sledování věcného plnění komplikované¹. Dalším důvodem je dlouhodobost některých projektů OP Podnikání a inovace, jejichž výsledky se promítnou až v době udržitelnosti.

S přispěním peněz z EU bylo prozatím podpořeno 4 031 projektů na podporu malých a středních podniků (dále MSP). Každý projekt znamená podporu jednoho MSP, od počátku programového období bylo tedy podpořeno 4 031 MSP z celkového závazku 5 038 firem. Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem je 21,2 %, tato hodnota vyjadřuje, o kolik procent se podpořeným podnikům podařilo zvýšit přidanou hodnotu své výroby díky zavedení efektivnějších technologií (strojů pro výrobu, ICT vybavení, vyvinutí vlastních ICT řešení).

Druhou aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **rozvoj kapacit VaV pro posílení inovací**. Aktivita je naplňována především OP Výzkum a vývoj pro inovace. Závazky příjemců ukazují, že by v oblasti VaV mělo být vytvořeno 4 685 pracovních míst v 40 regionálních VaV center a 8 centrech excelence, vybudovanou infrastrukturu by mělo využívat 5 605 studentů všech stupňů.

I když je realizace projektů podporujících VaV spíše ve svém počátku, z dostupných dat je možné říci, že se předpokládá překročení nastavených cílových hodnot v této prioritě.

¹ Realizace finančních nástrojů má svá specifika, z centrální úrovně MMR-NOK sleduje poskytnutí prostředků OP Podnikání a inovace do příslušných obrátkových fondů, nikoli jednotlivým podnikatelům.

Poslední aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **vyvážený rozvoj cestovního ruchu**, aktivita je realizována Integrovaným OP a regionálními OP. Vybrané indikátory této aktivity mají závazky příjemců vyšší, než jsou stanovené cílové hodnoty, tzn. jsou přezávazkované. ŘO regionálních OP předložily EK v roce 2011 revize programových dokumentů, včetně revize cílových hodnot indikátorů, ty se promítly do snížení míry přezávazkování indikátorů.

Schválené projekty by měly vybudovat či rekonstruovat celkem 846,3 km cyklostezek a cyklotras. Doposud bylo postaveno či zrekonstruováno 615,5 km cyklostezek a cyklotras. K 4. červenci 2012 bylo také zrekonstruováno 122 z celkového počtu 213 památkových objektů, které se příjemci zavázali zrekonstruovat.

Měsíční srovnání a další významné změny

Mírný meziměsíční nárůst závazku příjemců i dosažené hodnoty indikátorů zaznamenáváme téměř u všech aktivit.

Výraznější meziměsíční nárůst zaznamenáváme u dosažené hodnoty indikátoru „Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra“ o 120 studentů, tj. o 13,3 % cílové hodnoty a u indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem“, kde došlo k nárůstu dosažené hodnoty o 21,6 %, tj. o 541 pracovních míst. Výraznější meziměsíční nárůst dosažené hodnoty vykazuje také indikátor „Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras“, zde došlo k nárůstu o 24,2 % cílové hodnoty, tj. o 167,6 km nových nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras, na tomto nárůstu se nejvíce podílí ROP Moravskoslezsko projektem „Beskydská magistrála“, který rekonstruoval 150 km cyklotras.

Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu tzv. „měkkých projektů“, jejichž cílem je zajistit kvalifikovanou, flexibilní pracovní sílu, společnost soustavně zvyšující svůj vzdělanostní potenciál a v neposlední řadě efektivní systém veřejné správy a služeb.

Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň jde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce ČR. V rámci tohoto cíle jsou podporovány aktivní nástroje zajišťující včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání a posilující spolupráci mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi.

Základní komentář k plnění cíle

Na realizaci aktivit druhého cíle NSRR se v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti podílí především programy spolufinancované z Evropského sociálního fondu (dále ESF), tj. OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha–Adaptabilita. Aktivity v oblasti veřejné správy podporuje Integrovaný OP.

V rámci druhého cíle NSRR lze konstatovat, že naplňování cílů je uspokojivé. U některých aktivit registrujeme nižší plnění či naopak jejich přezávkování. Přeplnění cílových hodnot indikátorů je častým jevem u programů spolufinancovaných z ESF, především v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Opačný problém (nedosahování cílů) pak mají některé indikátory Integrovaného OP, kde je tento stav věcného plnění odrazem nízkého finančního čerpání.

Tab. 2 – Vybrané projektové indikátory cíle 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
074100	Počet podpořených osob - celkem	Počet osob	0,0	1 659 220,0	3 215 645,0	2 832 847,0
074600	Počet úspěšně podpořených osob	Počet osob	0,0	769 599,0	676 664,0	452 622,0
074613	Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	Počet osob	0,0	733 000,0	1 788 949,0	842 827,9
074155	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem	Počet studentů	0,0	126 500,0	857 159,0	392 966,0
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	33 000,0	41 004,7	48 890,7
080712	Počet dostupných programů prevence pro obyvatele	Počet	0,0	45,0	45,0	21,0
075712	Počet nových sociálních služeb a aktivit	Počet	0,0	50,0	23,0	6,0
150105	Počet kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT)	Počet	1 300,0	6 244,0	6 572,0	6 557,0
382130	Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání	Počet projektů	0,0	600,0	466,0	242,0

Zdroj: MSC2007 - 4. 7. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci **druhého cíle NSRR** se celkem zavázali podpořit 3,2 mil. osob, z toho 857,2 tis. osob v počátečním vzdělávání. Příjemci jednotlivých OP vykazovali, že aktivitami druhého cíle NSRR již bylo podpořeno, tj. vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu, stáže, odborné konzultace, školení či odborné praxe se zúčastnilo 2,8 mil. osob, z toho 393,0 tis. studentů v počátečním vzdělávání. Dále se příjemci zavázali vytvořit 41,0 tis. nových pracovních míst, skutečně bylo vytvořeno 48,9 tis. pracovních míst. V rámci prevence pro obyvatele bylo realizováno 21 programů² z celkového závazku 45 programů prevence a zavedeno 6 nových sociálních služeb a aktivit ze závazku ve výši 23 služeb a aktivit.

Indikátory, které jsou využívány programy spolufinancovanými z ESF, jsou v současné době přepřelňovány. Jedná se například o indikátory sledující počet podpořených osob, počet podpořených osob v počátečním vzdělávání a počet úspěšných absolventů kurzů.

V rámci plnění tohoto cíle lze však také zaznamenat indikátory, jejichž závazky vykazují nižší plnění. Jedná se především o některé indikátory Integrovaného OP. Tento stav věcného pokroku je důsledkem nízkého finančního čerpání daných oblastí podpory tohoto OP. Mezi rizikové oblasti můžeme zahrnout především oblast sociální, kde je v současné době pomalé finanční čerpání (míra finančního závazku oblasti podpory „Služby v oblasti sociální integrace“ je pouze 14,8 % celkové alokace oblasti podpory), což se také odráží v nízkém plnění indikátoru „Počet nových sociálních služeb a aktivit“. V současné době v Integrovaném OP probíhají kontinuální výzvy a dochází ke schvalování nových projektů v této oblasti, lze tedy předpokládat navýšení závazků indikátorů.

Tento cíl je také zaměřen na efektivní systém veřejné správy a služeb, který je podporovaný aktivitami Integrovaného OP. Strukturální fondy podpořily 5 257 kontaktních míst veřejné správy (tzv. Czech POINT), tato aktivita naplnila své cíle a byla ukončena.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíční nárůst zaznamenáváme téměř u všech indikátorů druhého cíle NSRR. Výraznější meziměsíční nárůst vykazuje indikátor „Počet podpořených osob - v počátečním vzdělávání - studentů celkem“, kde došlo k nárůstu závazku indikátoru o 24,7 tis. osob, tzn. 19,5 % cílové hodnoty a dosažená hodnota se zvýšila o 20,1 % cílové hodnoty³, tj. o 25,5 tis. osob. Výraznější meziměsíční nárůst dosažené hodnoty vykazuje i indikátor „Počet podpořených osob – celkem“, kde došlo k nárůstu dosažené hodnoty o 13,4 %, tj. 222,2 tis. osob.

² Indikátor „Počet dostupných programů prevence pro obyvatele“ vyjadřuje počet programů prevence zdravotních rizik obyvatelstva, prevence sociálního vyloučení osob znevýhodněných jejich zdravotním stavem nebo věkem a programů zaměřených na prosazení zdravého životního stylu v rámci dostupnosti pro celou populaci ČR i také pro specifické ohrožené cílové skupiny (děti, mládež, pacienti po specifických nemocích apod.).

³ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 3 „Atraktivní prostředí“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na zlepšování životního prostředí, rozvoj environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území.

Cílem je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň je posilována dopravní dostupnost a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životní prostředí.

Tyto investice mají dopad na zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele ČR. V rámci naplňování tohoto cíle dochází ke zvýšení standardu českých silnic a železnic na evropskou úroveň.

Základní komentář k plnění cíle

Tento cíl je naplňován aktivitami financovanými z OP Životní prostředí a OP Doprava.

Plnění aktivit třetího cíle NSRR je uspokojivé. OP Doprava je naplňován v souladu se stanovenými cíli. V OP Životní prostředí evidujeme aktivity, které jsou plněny dobře, ale i aktivity zaostávající, což odráží nízký stav čerpání finančních prostředků v rámci některých oblastí podpory OP Životní prostředí. Oba OP jsou realizovány částečně velkými projekty, které v případě jejich realizace významně přispějí k naplnění cíle NSRR „Atraktivní prostředí“.

Tab. 3 – Vybrané projektové indikátory cíle 3 „Atraktivní prostředí“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	83,0	46,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 722,1	1 230,0
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	9 104,8	2 712,6
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 045 223,9	656 586,0
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 550 000,0	6 730 260,7	751 126,7
370200	Délka nových silnic - celkem	Počet km	0,0	168,3	262,1	83,6
370300	Délka nových dálnic a rychlostních silnic a silnic I. třídy - TEN-T	Počet km	0,0	120,0	132,9	0,0
370701	Délka rekonstruovaných železničních tratí TEN-T	Počet km	0,0	348,0	285,7	141,3
370703	Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T	Počet km	0,0	105,2	67,5	40,4

Zdroj: MSC2007 - 4. 7. 2012

Detailní popis cíle

První z priorit třetího strategického cíle NSRR je zlepšení dopravní dostupnosti. K 4. červenci 2012 SF a FS umožnily z OP Doprava stavbu 83,6 km nových dálnic, silnic I. třídy a rychlostních silnic z celkem zazávazkovaných 262,1 km nových silnic. V případě silničních projektů evidujeme závazky nad rámec cílových hodnot, což však odráží také stav finančního čerpání⁴. V prioritních osách zaměřených na výstavbu a modernizaci silniční sítě je jeden projekt ve schvalovacím procesu. V nejbližší době nedojde k výraznému navýšení závazku příjemců. Navýšení dosažených hodnot indikátorů lze předpokládat s předkládáním průběžných monitorovacích zpráv (příp. závěrečných) v půlročních intervalech.

Příjemci se zavázali rekonstruovat 285,7 km železničních tratí TEN-T a 67,5 km tratí mimo TEN-T. K 4. červenci 2012 bylo skutečně rekonstruováno 141,3 km železničních tratí TEN-T a 40,4 km tratí mimo TEN-T.

Aktivita zaměřená na modernizaci železničních tratí eviduje tempo věcného plnění v souladu s finančním čerpáním. V rámci prioritní osy zaměřené na železniční tratě TEN-T jsou tři projekty před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace a další ve schvalovacím procesu. Lze tedy předpokládat navýšování jak dosažených hodnot, tak i závazků příjemců indikátorů zaměřených na tuto aktivitu.

V případě železničních tratí mimo TEN-T jsou ve schvalovacím procesu dva projekty, pro dosažení cílových hodnot je nutná příprava a předložení dalších projektů.

V druhé prioritě třetího cíle NSRR, zaměřené na zlepšování životního prostředí, evidujeme nevyvážené plnění sledovaných aktivit. Aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a na revitalizaci území převyšují stanovené cíle. Aktivity již v současné době naplnily stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření ŘO způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí. K 4. červenci 2012 se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 722,1 km kanalizačních řadů, revitalizovat 9 104,8 ha území a odstranit 1 045,2 tis. m² starých ekologických zátěží.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci čistíren odpadních vod (dále ČOV), kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity odpovídá nízkému finančnímu čerpání první prioritní osy OP Životní prostředí (finanční závazek je 29,1 % celkové alokace osy). Příjemci OP Životní prostředí se zavázali k podpoře 83 ČOV, z čehož 46 bylo skutečně podpořeno. S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se ŘO jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV.

⁴ V rámci OP Doprava je finanční přezávazkování možné na základě dohody mezi řídicím orgánem a Státním fondem dopravní infrastruktury (dále SFDI), na základě které SFDI pokryje zazávazkované prostředky nad rámec celkové alokace OP Doprava na období 2007–2013.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíčně zaznamenáváme zvýšení hodnot u téměř všech indikátorů priority životní prostředí. Významnější nárůst dosažené hodnoty vykazuje indikátor „Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů“, zde došlo k nárůstu závazku indikátoru o 42,9 km, tzn. 35,8 % cílové hodnoty a dosažená hodnota se zvýšila o 20,3 % cílové hodnoty, tj. o 24,4 km⁵.

⁵ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí.

Cílem je odstraňování ekonomických rozdílů mezi regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomických, sociálních a kulturních odlišností jednotlivých regionů ČR.

Investice směřují do rozvoje regionů, měst a venkovských oblastí tak, aby bylo možné vytvořit kvalitní životní prostředí a příležitosti k práci ve všech regionech ČR.

Základní komentář k plnění cíle

Cíl naplňují regionální OP, OP Praha–Konkurenceschopnost, OP Praha–Adaptabilita a z části jsou zde zahrnuty také aktivity podporované Integrovaným OP a OP Doprava.

Obecně lze konstatovat, že v rámci čtvrtého cíle NSRR OP dosahují cílových hodnot bez výrazných problémů, v rámci regionálních OP je však častým jevem přezávazkování některých aktivit.

Tab. 4 – Vybrané projektové indikátory cíle 4 „Vyvážený rozvoj území“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 630,0	1 401,7	988,0
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	57,0	43,0	22,3
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	475,0	500,0	257,0
650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem (ROP)	Plocha v ha	0,0	412,5	563,1	438,7
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m ²	0,0	656 600,0	787 765,3	591 422,7
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	199 700,0	426 083,1	360 059,2
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet bytů	0,0	24 500,0	37 127,0	29 450,0
331300	Plocha revitalizovaného území v problémových sídlištích	Plocha v m ²	0,0	4 108 000,0	1 794 193,3	1 163 218,2
371000	Délka nově vybudovaného metra	Počet km	0,0	4,5	0,0	0,0
380200	Počet podpořených nově založených MSP v hl. m. Praze	Počet MSP	0,0	20,0	30,0	0,0
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek v hl. m. Praze	Počet km	0,0	2,5	7,8	4,3

Zdroj: MSC2007 - 4. 7. 2012

Detailní popis cíle

Plnění čtvrtého cíle NSRR je uspokojivé. Úspěšně jsou plněny především aktivity podporované regionálními OP zaměřené na revitalizaci a regeneraci území a objektů (městských i venkovských) a pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Závazky příjemců indikátorů se blíží nebo dosahují stanovených cílových hodnot. V souladu s finančním čerpáním jsou naplňovány indikátory sledující rekonstrukci silnic II. a III. třídy. Výstavba nových komunikací II. a III. třídy mírně zaostává.

SF přispěly v jednotlivých regionech k výstavbě či rekonstrukci 988,0 km silnic II. a III. třídy z celkového závazku 1 401,7 km těchto komunikací. Pro zkvalitnění veřejné dopravy bylo ze SF pořízeno 257 ekologických vozidel, celkový závazek příjemců je 500 těchto vozidel. Ve městech se příjemci zavázali regenerovat a revitalizovat 787,7 tis. m² objektů, ve venkovských oblastech 426,1 tis. m² objektů. K 4. červenci 2012 bylo skutečně regenerováno či revitalizováno 591,4 tis. m² objektů ve městech a 360,1 tis. m² objektů ve venkovských oblastech. Příjemci regionálních OP se také zavázali regenerovat a revitalizovat 563,1 ha území, z čehož bylo skutečně regenerováno a revitalizováno 438,7 ha.

Pomaleji je prozatím naplňována aktivita revitalizace území Integrovaného OP, která je zaměřena na úpravy vedoucí ke zlepšení kvality života a bezpečnosti v problémových sídlištích. V současné chvíli jsou vykazovány nízké hodnoty závazku příjemců i dosažené hodnoty, to však odpovídá finančnímu plnění páté prioritní osy Integrovaného OP „Národní podpora územního rozvoje“ zaměřené na zlepšení fyzického prostředí pro bydlení, především formou podpory revitalizace problémových sídlišť i jednotlivých domů s cílem předejít výrazné sociální segregaci a polarizaci. V této aktivitě se předpokládá nárůst počtu projektů v rámci realizace Integrovaného plánu rozvoje měst (dále IPRM). K 4. červenci 2012 bylo regenerováno a revitalizováno 1 163,2 tis. m² území z celkového závazku 1 794,2 tis. m² území v problémových sídlištích. Opačný trend zaznamenáváme v aktivitě zaměřené na regeneraci bytů, kdy bylo regenerováno 29,5 tis. bytů z celkového závazku 37,1 tis. bytů, závazek příjemců tedy převyšuje stanovené cíle.

Do čtvrtého cíle NSRR také spadá území hl. m. Prahy. Zde se dobře realizuje podpora MSP stejně jako výstavba cyklostezek. Na druhé straně stále nebyl schválen projekt realizující výstavbu pražského metra, indikátor má tedy zatím nulové hodnoty.

Měsíční srovnání a další významné změny

V rámci čtvrtého cíle NSRR zaznamenáváme mírný nárůst hodnot většiny indikátorů s výjimkou indikátorů realizovaných v hl. m. Praze. Významnější nárůst závazku příjemce vykazuje indikátor „Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem“, zde došlo k nárůstu závazku indikátoru o 32,6 tis. m², tzn. 16,3 % cílové hodnoty. Nejvýznamnější podíl na nárůstu závazku indikátoru má ROP Střední Čechy, kde došlo k podpisu Smluv k projektům výzvy č. 65, která je zaměřena na podporu volnočasových aktivit ve venkovských oblastech, závazek příjemců ROP Střední Čechy vzrostl o 29,4 tis. m² ploch.

PRIORITA 4.3 „ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ“

Zaměření priority „Rozvoj venkovských oblastí“

Cílem priority je udržitelný rozvoj venkovských oblastí, snížení vnitroregionálních rozdílů zlepšováním životních podmínek a ekonomických příležitostí v periferních a venkovských oblastech a posilování jejich přirozených center.

V Česku je možné vymezit tři typy venkovských regionů s odlišnými socioekonomickými trendy, které vyplývají z jejich polohy vůči urbanizovaným oblastem. Jde o venkovské oblasti v zázemí velkých měst, dobře dostupné venkovské regiony a periferní venkovské oblasti. V rámci každé skupiny regionů je uplatňován odlišný způsob podpory na základě jejich potřeb.

Venkovské oblasti v zázemí velkých měst jsou ovlivněny suburbanizací a zaznamenávají velký nárůst populace. V těchto regionech vzniká požadavek na zvýšení kapacit technické i sociální infrastruktury a posílení dopravní dostupnosti. **Dobře dostupné venkovské regiony** mají stabilizované osídlení, mají potenciál stát se rekreačním zázemím městských oblastí, což dopadá na jejich potřeby. **Periferní venkovské regiony** se potýkají s nutností udržení a zvyšování kvality života venkovského obyvatelstva, zlepšení dostupnosti veřejných statků a služeb a ochranou životního prostředí.

Z pohledu SF je za venkovskou obec považována **obec s 500 až 5 000 obyvateli**. Těmto obcím by měla být poskytována **komplexní podpora**, což zahrnuje především fyzickou revitalizaci území, zkvalitnění veřejné a sociální infrastruktury a zajištění místních služeb. Podpora je realizována prostřednictvím **regionálních OP**.

Plnění priority „Rozvoj venkovských oblastí“

Projekty s podepsanou Smlouvou váží téměř celou alokaci prioritních os / oblastí podpory regionálních OP naplňující tuto prioritu. Zazávazkované finanční prostředky se pohybují v rozmezí 88,9–122,5 % alokace příslušných prioritních os / oblastí podpory. Výjimku s nižším finančním závazkem je pouze ROP Jihovýchod, kde schválené finanční prostředky odpovídají 68,9 % oblasti podpory „Rozvoj a stabilizace venkovských sídel“.

Regionálními OP je v rámci priority „Rozvoj venkovských oblastí“ podarována především **regenerace a revitalizace venkovského území a objektů**, tabulka 5 přibližuje plnění hlavních indikátorů, které sledují tyto aktivity. **Regenerovány a revitalizovány** jsou **objekty** různého občasného vybavení, jako jsou objekty určené pro rozvoj vzdělávání, sociální, zdravotní a další služby, a dále pro aktivity zájmové a volnočasové povahy, pro krizovou infrastrukturu a jinou občanskou vybavenost. V případě **regenerovaného a revitalizovaného území** jde o výměru všech ploch, které byly regenerovány z nevyužitých, opuštěných nebo zanedbaných prostor realizací projektu. Indikátor zahrnuje také revitalizované plochy pro zvýšení atraktivity obce.

Každý regionální OP má v současném programovém období svoji unikátní indikátorovou soustavu, z toho vychází určitá nejednotnost ve sledování indikátorů komplexně za všechny regionální OP. Většina indikátorů je sledována pouze některými OP, nikoli všemi sedmi. Dalším úskalím jsou cílové hodnoty, ty jsou povinné

pouze pro indikátory stanovené v programových dokumentech (tzv. hlavní indikátory), pokud tedy OP sleduje indikátor pouze jako vedlejší, nemusí mít cílovou hodnotu nastavenou⁶.

Tab. 5 – Vybrané projektové indikátory priority „Rozvoj venkovských oblastí“

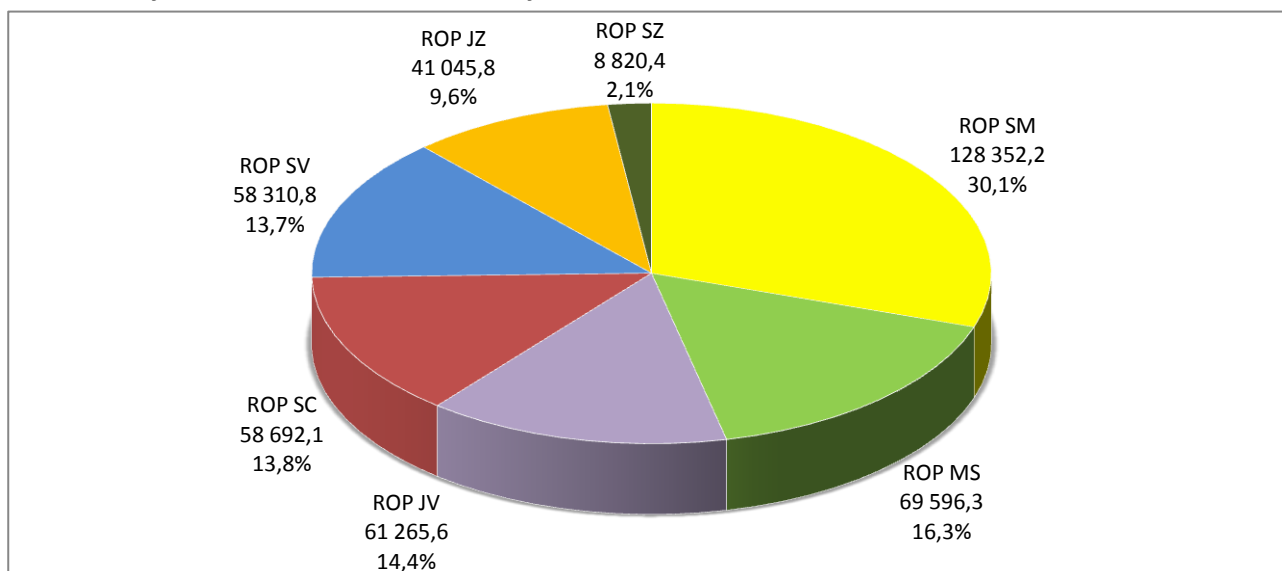
Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	199 700,0	426 083,1	360 059,2
650505	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve venkovských oblastech	Plocha v ha	0,0	110,0	188,9	175,7

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

Obecně jsou tyto indikátory bez problému naplňovány, což souvisí s vysokým finančním závazkem příslušných prioritních os / oblastí podpory. U obou indikátorů se vyskytuje poměrně **vysoké přezávazkování**, v případě revitalizace a regenerace venkovského území ve výši 188,9 % cílové hodnoty, v případě venkovských objektů dokonce ve výši 213,4 % cílové hodnoty. Přezávazkování je na jedné straně způsobeno nestanovením cílové hodnoty u některých OP (u těchto OP není indikátor hlavní, je sledován jako vedlejší, ŘO v tomto případě nemají povinnost stanovit cílovou hodnotu). Dalším důvodem je nepřesný odhad cílových hodnot v plánování programového období a regionální OP si také ponechávají jistou rezervu pro případ nedokončení některých projektů.

Příjemci se zavázali regenerovat a revitalizovat 426,1 tis. m² ploch venkovských objektů a 188,9 ha venkovského území. Skutečně bylo regenerováno a revitalizováno 360,1 tis. m² ploch objektů 175,7 ha území. Příspěvky jednotlivých OP k naplňování indikátorů a míru jejich plnění jsou více analyzovány v následující části.

Graf 1 – Podíl regionálních OP na závazku indikátoru „Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem“ – celkový závazek 426 083,1 m²

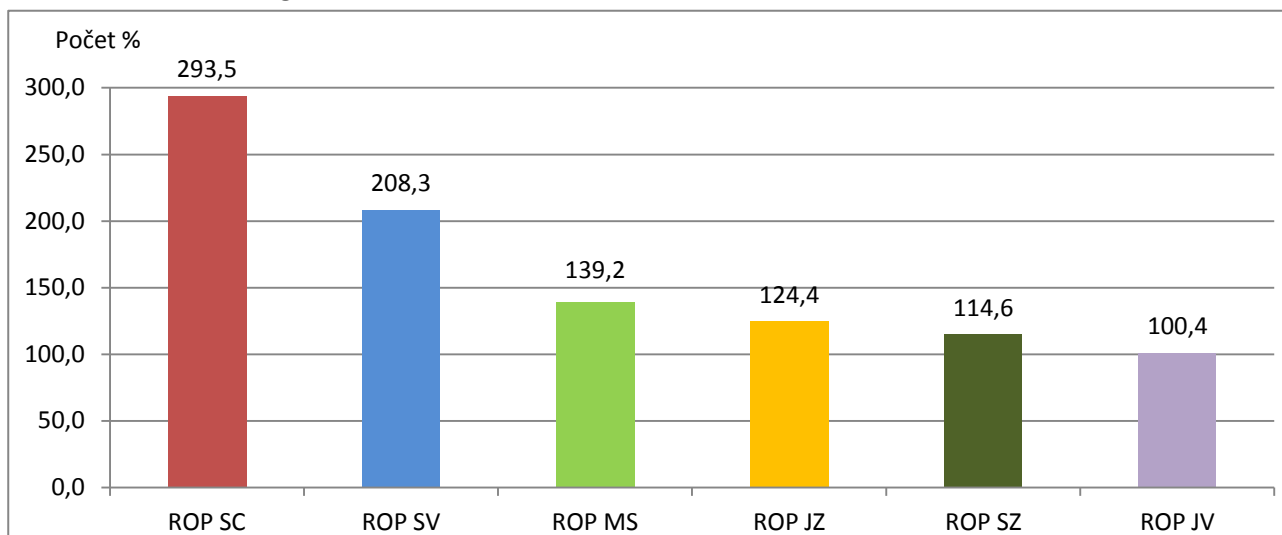

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

⁶ MMR-NOK přesto doporučuje stanovení cílových hodnot u všech indikátorů.

K celkovému závazku 426,1 tis. m² indikátoru „Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem“ nejvíce přispívají příjemci ROP Střední Morava, kteří se zavázali regenerovat a revitalizovat 128,5 tis. m² ploch venkovských objektů, tj. 30,1 % celkového závazku. Druhý nejvyšší podíl na celkovém závazku evidují příjemci ROP Moravskoslezsko, jež by měli regenerovat a revitalizovat 65,6 tis. m² ploch objektů, tj. 16,3 % celkového závazku. Nejnižší měrou přispívají příjemci ROP Severozápad, kteří se zavázali k regeneraci a revitalizaci 8,8 tis. m² ploch objektů.

Graf 2 – Míra závazku indikátoru „Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem“ u regionálních OP

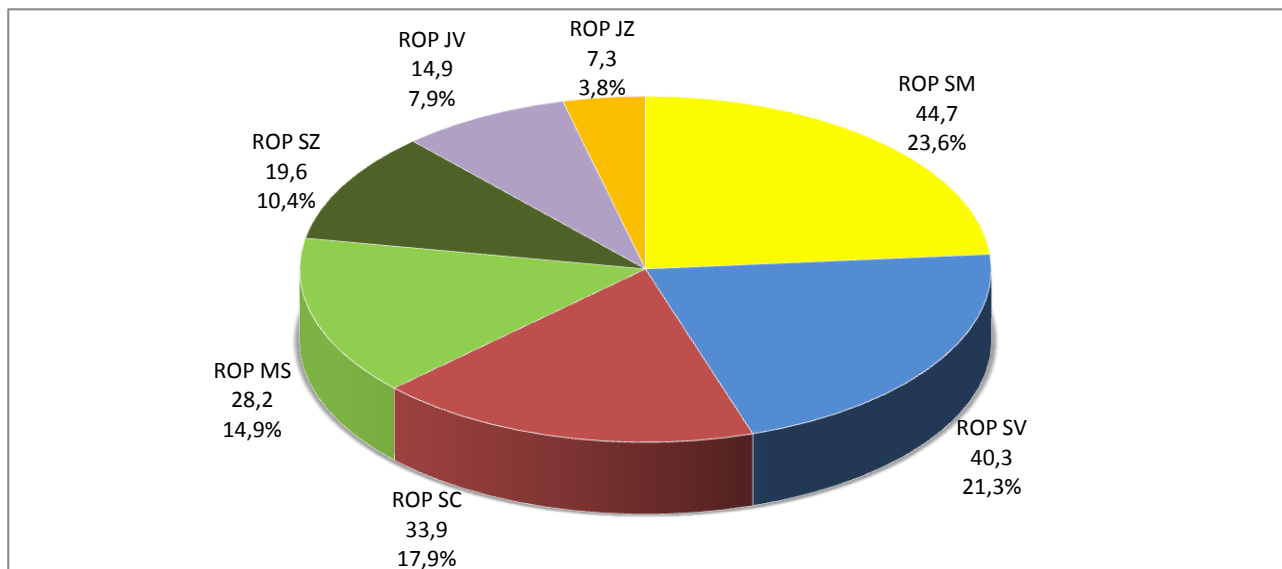
Poznámka: U ROP SM není indikátor hlavní. ROP SM nemá u tohoto indikátoru stanovenou cílovou hodnotu.

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

Bližší pohled na plnění indikátoru „Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem“ ukazuje graf 2, který zobrazuje míru plnění závazku (závazek příjemců vztahený k cílové hodnotě indikátoru).

Závazky všech regionálních OP odpovídají anebo převyšují cílovou hodnotu indikátoru, téměř u všech OP je již v tuto chvíli indikátor přezávazkovaný, což je způsobeno nepřesným odhadem cílových hodnot v procesu plánování OP. U všech OP lze tedy předpokládat splnění cílových hodnot indikátoru na konci programového období. Nejvyšší míru závazku vykazuje ROP Střední Čechy, a to ve výši 293,5 % a ROP Severozápad ve výši 208,3 % cílové hodnoty.

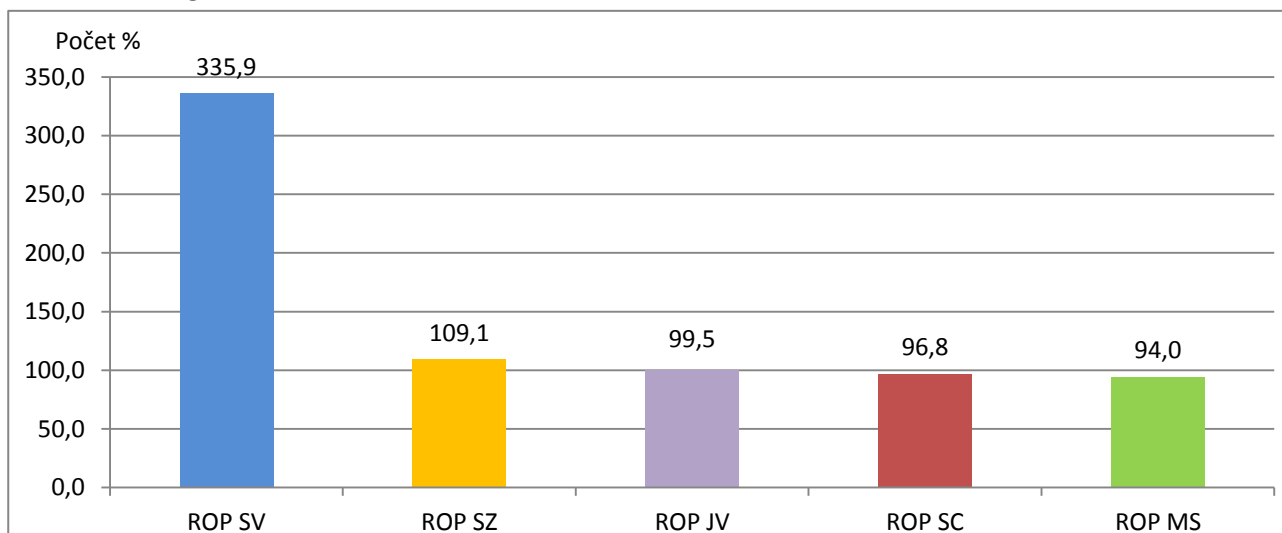
Graf 3 – Podíl regionálních OP na závazku indikátoru „Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve venkovských oblastech“ – celkový závazek 188,9 ha

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

Druhým sledovaným indikátorem v rámci regionálních OP v prioritě „Rozvoj venkovských oblastí“ je indikátor „Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve venkovských oblastech“, celkový závazek indikátoru je 188,9 ha. K závazku příjemců přispívají všechny regionální OP. Nejvíce příjemci ROP Střední Morava, kteří se zavázali regenerovat a revitalizovat 44,7 ha venkovského území, tj. 23,6 % celkového závazku indikátoru. Druhý nejvyšší podíl 21,3 % eviduje ROP Jihozápad, a to 40,3 ha území, které by mělo být regenerováno a revitalizováno. K celkovému závazku nejméně přispívají příjemci ROP Jihozápad, kde by mělo být regenerováno a revitalizováno 7,3 ha venkovského území.

Graf 4 – Míra závazku indikátoru „Plocha regenerovaného a revitalizovaného území – ve venkovských oblastech“ u regionálních OP

Poznámka: U ROP SM a ROP JZ není indikátor hlavní. ROP SM a ROP JZ nemá u tohoto indikátoru stanovenou cílovou hodnotu.

Zdroj: MSC2007 – 4. 7. 2012

Graf 4 přibližuje míru závazku indikátoru „Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve venkovských oblastech“ v rámci jednotlivých OP. K celkovému přezávazování indikátoru nejvíce přispívá

ROP Severovýchod, kde je míra závazku 335,9 %. Závazek příjemců tedy značně předchází finanční plnění. Míra závazku u ostatních regionální OP se pohybuje ve výši cílové hodnoty, což odpovídá finančnímu čerpání příslušných prioritních os / oblastí podpory.

POUŽITÉ POJMY

Výchozí hodnota indikátoru

Hodnota indikátoru naměřená před začátkem realizace projektu / programu. Hodnota se během realizace projektu / programu nemění. Výchozí hodnota indikátoru je zohledněna v rámci dosažené hodnoty. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty (výchozí, cílové a dosažené) společně. U statistických indikátorů může dojít ke změně výchozí hodnoty v případě, že se změní metodika jejich výpočtu a zpětně jsou dopočítávány časové řady.

Cílová hodnota indikátoru

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se řídicí orgán OP zavázal vůči Evropské komisi v programovém dokumentu. Cílová hodnota může být dosažena až po ukončení realizace programu, tzn. datum cílové hodnoty se nemusí rovnat datu předpokládaného ukončení realizace programu. Cílová hodnota může být naplňována i v době udržitelnosti. V rámci cílové hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru.

Závazek příjemce

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se příjemce zavázal realizací projektu vůči řídicímu orgánu v Rozhodnutí / Smlouvě o poskytnutí dotace. V případě, že závazek silně překračuje cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu, mluvíme o tzv. přezávazkování indikátoru.

Dosažená hodnota indikátoru

Hodnota průběžného naplnění indikátoru a datum, kdy byla hodnota indikátoru dosažena. Dosažená hodnota je sledována pomocí monitorovacích zpráv, které pravidelně předkládají příjemci řídicímu orgánu OP / zprostředkujícímu subjektu. Dosažená hodnota je kumulativní údaj od začátku realizace projektu nebo přírůstkový údaj dle povahy indikátoru a jeho definice. Například:

- indikátory vztahené ke konkrétnímu období, např. „Počet proškolených osob v novém systému výuky za rok“
- podílové indikátory, např. „Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%)“
- statistické indikátory.

V rámci dosažené hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty společně (výchozí, cílová a dosažená).

